

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Het Leven Der HH. Maeghden Die Van Christvs tijden tot dese eeuwe Inden Salighen Staet Der Svyverheydt inde Wereldt gheleeft hebben

Rosweyde, Heribert

T'Antwerpen, 1626

23. Dec. Het leven vande 2. Hh. susters Victoria ende Anatolia (9. Iulii.) Maeghden en[de] mart. an. 254.

urn:nbn:de:hbz:466:1-43129

SS VICTORIA et ANATOLIA sorores Virgines. ^{et} MM
23. Decemb. 9. July. I. Crobbaert ex.

HET LEVEN

333

VANDE

TWEE HH. SVSTERS

VICTORIA 23. Die.

ENDE A. 254.

ANATOLIA 9. IVLII.

MAEGHDEN.

ende Martelaerffen.

In de tijden vanden Keiser Decius / die een tyran- *VV: d'ouds*
 nigh verbolgher vande Christenen gheweest is; *Registers*
 zyn tot Noomen gheweest twee ghesusters / die haer
 alsoo loffelijck ghedraghen hebben / dat haer den
 tyran met gheenderlep pijn en heeft moghen soo
 oberwinnen / dat sy den gheber des eeuwighen levens *Dese hepti-*
 up cleynmoedighepdt soudent moghen verloochenen. *ghe Maegh-*
 De eene van dese was Anatolia, ende de andere was *den zyn met*
 Victoria ghenamt. Dese heeft-men seer rijckelijck be- *gheen pijn*
 gheeren te gheben inden houwelijckzen staet; op dat al- *te ober-*
 soo haer edel gheslacht door hare kinderen mochte on- *winnen ghe-*
 derhouden worden. Dese twee ghesusters zyn alsoo *weest.*
 met de vlamme der supberhepdt / d'een booz en d'an-
 der naer / ontsteken gheweest / dat sy hier door alle de
 stoppelen der onkupschepdt hebben moghen verbran-
 den; ende hebben alle onsupberhepdt des vleeschs met
 der herten ende zielen veracht. Maer om ordentelijck
 hier af te spreken / sullen wy verhalen alsoo de sake ghe-
 beurt is.

Binnen Noomen is gheweest eenen seer edelen ende
 rijcken jonghman / ghenamt Aurelius; den welcken
 veel meer als sijn eyghen selven was beminrende eene
 Christene Maaghet / die ghenomt was Anatolia, waer
 door hy / om de groote liefde die hy tot haer hadde / seer
 vperighlijck was begheerende haer te trouwen booz
 sijne hups- vrouwe: hier toe heeft hy oock alle middelē /
die

Zij

Anatolia
kiest Chri-
stum voor
haren bruy-
degom.

Sp deylt
haer goedt
aen den
armen.

Murelius
soeckt alle
middelen
om Anatolia
sijne bruydt
re berwilli-
ghen door
hare suster
Victoria.

die hem moghelijck waren / ghebruyckt om haer te ver-
winnen. Maer de H. Maghet / die op eenen onsterffe-
lijcken bruydegom haren sin hadde ghestelt / bleef won-
derlijck stantvastigh / volherdende in de liefde van haer
eerste lief. Ondertusschen nochtans vreesende seer / dat
sy hy den Keyser soude beschuldicht worden / om dat
sy Christene was ; waerom sy soude moghen gevangen /
ende van alle haer goedt berooft worden ('t welck sy
nochtans voor haer hadde genomē aen de arme Christe-
ne menschen uyt te deplen) soo heeft sy terstondt sonder
vertoeben begonst hare rijkdommen aen den armen
te geben ; ende naer dat sy nu haer goedt quijt was /
heeft sy terstont Murelium ontboden / dat hy naer een
andere vrouwe soude sien ; want sy seer luttel tijds ge-
sont was / ende daerom onbequaem tot den houwelijc-
ken staet ; ende dat sy voor haer hadde ghenomen / in
gheender manieren enen man te trouwen.

Deze woorden hebben den jonghelinck het herte soo
door-sneden / dat hy anders niet en docht / oft hy en was
door de groote droefheydt met een mes door-steken ;
soo groot eene pijnē was hy hier door lijdende ; niet te-
ghenstaende / hy heeft enen kloecken moedt genomen /
ende is ghegaen tot synen vrient ghenoemt Eugenius /
aen wien Victoria de suster van Anatolia beloest was
voor sijne huys-vrouwe ; latende hem voorstaen / dat hy
door desen middel / ende door desen vrient soude ghe-
raken tot sijne vyerighe begheerte / ende tot het ghene
dat sijn herte was wenschende . Als hy nu ghekomen
is hy synen vrient Eugenius ; soo heeft hy hem in de-
ser manieren aen-gesproken / ende gheseyt : Ick hebbe
verstaen / dat u Victoria voor eene huys-vrouwe is be-
loest ; 't welck eene Maghet is van grooten Goelddom
ende weerdigheydt ; waerom ick u seer vriendelijcken
bidde / dat ghy haer wilt bevelen / dat sy van stonden
aen hare suster Anatolia wilt gaen besoecken / ende dat
sy den besten middel ghebruycke / die haer moghelijck
is om de selve te raden / dat sy my voor haren bruyde-
gom wil nemen . Eugenius is te vreden gheweest / en
heeft beloest sijne begheerte te volbrēghen ; waerom hy
terstont aen Victoria heeft bevolen / dat sy volbrēghen
soude / al dat Murelius op hem hadde versocht .
Soo is terstondt ghegaen / ende heeft hare suster met
ene seer groote blijdschap ghegroet ; van wien sy oock
vriende-

vriendelick is omhelst ende ontfanghen : ende naer dat
 sy (alsoo haer belast was) seer veel hadde gheseyt / ende
 veel woorden ghebruyckt / om de H. Maghet tot den we-
 reltschen bruydegom te verleyden : soo heeft sy haer
 noch op dese maniere begonst te vermanen / segghende :
 Suster / wilt doch na my hooren / ende my wel verstaen
 dat ick u nu sal segghen : ende en laet u niet vooztaen /
 dat ick u niet te voren sal legghen / dat teghen de wetten
 van uwen Christus is strydende ; want ick hem oock soo
 wel naer-bolghe als ghy ; woxyt van u alle quade ghe-
 dachten / ende wilt naer my hooren / ende my ghehoor-
 saem zyn : My dunckt / o beminde suster / dat ghy in al-
 der manieren behoort te houwen / naer dat Godt al-
 machtigh (die wy selfs naer volgen) dat selbe is begeer-
 rende. De Patriarchen hebben sijn vrienden gheweest /
 de Propheten hebben hem oock ghekent / niet-temin
 nochtans / soo hebben sy soo wel d'een als d'ander vrou-
 wen ende kinderen ghehadt. Hoe gheluckigh soudt ghy
 zyn / dat ghy my woudt verstaen / ende noch veel ghe-
 luckigher / waer 't dat ghy mijne begheerte wilde vol-
 brenghen. Laet u / o suster / eens ghesegghen : want ghy
 (by abonturen) van Christus selfs dien bruydegom
 soudt verkrigghen / die ick u soo seer wensche.

Redenen
 van Victoria.

Ende naer dat sy nu dese ende noch meer andere din-
 ghen gheseyt hadde / soo heeft Anatolia gheandtwoozdt :
 O *Victoria*, verwindt den duyvel, ende maeckt dat ghy
 eene waerachtighe *Victoria* (dat is verwinstere) zyt : want
 den Heere selfs heeft bevolē, als de aerde arm van volck
 was, dat sy moeste wassen, vermenighvuldighen, ende
 vervult worden ; maer nu, als de aerde gheheel vervult is
 gheweest, ende als den Sone Godts selfs 't menschelijck
 vleesch heeft aenghedaen, ende onder de menschen veel
 jaren ghewoont ; soo heeft hy selfs met luyder stemmen
 ghedurighlijck gheseyt : Kinderen wast op in 't Christen
 gheloove, versterckt in de liefde, ende vervult de heme-
 len : siet, hoe dat ick u nu, alreets den wech hebbe be-
 reyrt, de poorten gheopent, op dat ghy den rechten wech
 mooght in gaen.

Bloecke
 andtwoozde
 van Anato-
 lia.

Victoria seyde. Heeft dan onsen Godt gheen bruy-
 lost gehouden? Anatolia antwoorde: Of 'tsoo is oft niet,
 nochtans veel meer is hy hem verheugende in de maegh-
 den, die haer selven hem zyn op-offerende, dan die met
 eenen wereltdschen bruydegom soecken te trouwen.

Hy vermaent
haer suster
Victoria tot
de supber-
heyt te be-
waren.

Hy wordt
van eenen
Enghel ver-
sterckt.

Victoria heeft tot haer wederom gheseyt: Is 't dan al-
leen den maeghdelijcken staet/die van Godt gratie ende
voordeel verkrijght? Anatolia andtwoorde: Soo wel die
in maeghdelijcke reynicheyt levē, als die in 't houwelijck
zijn, komen in den hemel; maer den maeghdelijcken
staet is van beyde de hooghste in den hemel verheven;
die krijght die glorieuste ende edelste croone: want sy
door hare weerdigheyt gheen enghel, noch gheen
Artsch-Enghel, noch oock gheen andere creature ter we-
relt, maer den Sone Godts; den vvaerachtighen Godt,
den Schepper van de gantsche vvereldt voor eenen bruy-
degom heeft. O uytnemende vveerdigheyt! ô onspreke-
lijcke excellentie van den maeghdelijcken staet: en vvilt
u dan, ô suster, van sulck-eene weerdighen ende edelen
schat niet laten berooven. Noch meer moet ghy vveten,
lieve suster, dat soo haest als ick alle mijne rijckdommen
de arme Christene menschen hadde uyt-ghedeylt, soo
heeft hem terstondt voor my gheopenbaert een seer
blinckende schoon jonghman, met uytnemende kostelije-
ke kleederen ghekleedt, ghekroont met peerlen en goudt,
die my met een onsprekelijck blijde ghesicht heeft aen-
ghesien, ende gheseydt: O maeghdelijcke reynigheyt,
hoe verscheyden zijt ghy van alle duysternissen, verblijdt
u gedurighlijck met de schoone klaerheyt van uwe witte
suyverheyt. Maer terstont door cleynhertigheyt en konde
ick my niet onthouden van weenen; waer door ick noch-
tans van binnen versterckt, ben neder ter aerden in mijn
kamer ghevallen; alvvaer ick met seer vvierighe ghebeden
den onsterffelijcken bruydegom hebbe gebeden, dat hy
my soo veel soude verleenen, dat ick noch eens die lief-
felijcke ende soete vvoorden van den jonghelinck soude
moghen hooren. Den Heere en heeft niet vertoest, maer
heeft my terstondt verhoort; vvant den jonghelinck ter-
stondt dese vvoorden daer by voeghde. Den maeghdel-
lijcken staet is een Conincklijck kleedt; ende die hem
daer mede kleedt, komt tot veel hoogheren ende meer-
deren staet als een ander; ja is veel weerdigher als een ko-
stelijcke peerle, oft eenen seer rijcken schat; daerom en
ghebreken haer oock gheene vijanden, die listen ende la-
ghen legghen, om de selve te verstooren. Doet ghy dan
alle neerstigheyt ende u uysterste beste, ghebruyckt oock
al u verstandt om de selve te bevaren. Dit gheseyt heb-
bende/is hy verdwenen; ende naer sijn vertreck ben ick
soo

soo verandert gheworden / dat my docht / dat ick be-
dwongen was / my-selven Godt almachtigh gheheel op
te offeren; waer door dat ick voor my hebbe ghenomen/
lieber dan eenen sterbelijckē bruydegom te trouwē / alle
toymenten des wereltds / ja de dootd sels r'onderstaen.

De **H. Maghet** Victoria dit hoozende / is haer terstont
te voet gheballen / ende heeft haer met weenende oos-
ghen gheseyt: O suster, bidt den Heere voor my; op dat
ick oock mach vveerdigh vvesen, het Engelsch visioen te
sien, ghelijck ghy hebt ghedaen. **Anatolia** heeft terstont
den Heere begonst te bidden; ende siet / voor haer-lieder
is den **Enghel** gheopenbaert met eene seer schoone kla-
re locht omringhelt / gheheel in 't wit ghekleedt; die tot
haer-lieden in deser na-volgende maniere seyde: O ghy
Christene maeghden, en hebt geen vreesse, maer verblijdt
u; want in den hemel worden voor u-lieden seer edele en
rijcke kamers bereydt, daer u dien bruydegom der zielen
in sal leyden; maer alsoo langh als ghy hier noch op dese
verganckelijcke wereltd sult leven, soo sult ghy-lieden
toe-sien, ende alle neerstigheydt doen, om u suyverhey
ende reynicheyt te bewaren. Dit gheseyt hebbende / is
hy upt haer ooghen verdwenen.

Als nu dien hemelschen bode vertroocken was / soo
heeft haer **Victoria** in de liefde des oppersten bruyde-
goms teenemael ontfteken gebonden; waerom sy alle
haer juweelen en cietaet / met al dat sy besittende was /
verkocht heeft / ende den prijs van dien / heeft sy met ee-
ne groote liefde de arme menschen upt-ghedeylet; ende
nam seer vastelijck voor haer / gheenē anderen bruy-
degom dan **Godt** almachtigh te nemen: soo dat sy ter-
stont haren bruydegom **Eugenius** heeft af-gedanckt;
waer door sy oock de glorieuse kroone der martelie
heeft verkreeghen, want naer dat hy sijn upterst devoir
hadde ghedaen / om haer tot den dienst der afgoden te
bekeeren / ende om dat sy hem voor haren bruydegom
soude trouwen; maer het selve niet konnende verkrif-
ghen / soo heeft hy haer sonder vertoeven voor eene
Christene beschuldicht.

Waer door hy verkreegh / dat sy upt **Roome** gebannē
soude worden. Hy heeft haer dan gebrocht op een seker
plaetse / die hem toe behoorde; alwaer hy haer tegen de
ghewoonte bukten ordinaris seer veel heeft doen liden:
ende hoe seer dat dese **Maghet** met grooten hongher ge-
pynight

Victoria siet
oock den
Enghel.

Sy dancke
haren bruy-
degom af/
ende aen-
heert den
maeghde-
lijcken staet.

Sp wordt
ghebanghen
ende ghepyn-
nigh.

pylnight wierdt na den lichame / soo veel te meer wierdt
sp in den geest versterckt / ende was seer wel te vreden;
want sp seer wel wiste / dat den Sone Godts / om wiens
wille sp was lydende / ende haer cruyce draghende / haer
soude glorificeren / en groote eere aen-doen. Eugenius /
niet-teghenstaende alle dese tormentet / en heeft noch
tans niet op-ghehouden van haer met noch veel ande-
re nieuwe pynen te quillen ; maer hier dooz en heeft hy
haer oock noyt konnen soo verre gekryghen / dat sy hem
soude trouwē / oft dat sy de goden soude sacrificie doen.
Waerom hy seer vergramt wesende / heeft seer haestigh
naer Julianus den oppersten Priester van het Capito-
lie ghegaen ; ende heeft hem ghedurighlyck ghebeden /
dat hy sijne dienaers soude senden / om haer te dooden /
ghebende hem te kennen / dat sy eene Christene Maghet
was ; ende dat sy in geender manieren de afgoden wilde
sacrificie doen. Den opperste Priester dit hoorzende / heeft
terstondt een van sijne dienaren / ghenoecht Taleaco-
rus bevolen / dat hy haer soude dooden. Ende soo is de
H. Maghet Christi, na dat sy veel mirakelen hadde ghe-
daen / ende veel andere maeghden tot den goddelijcken
dijest hadde vergadert / met een rapier dooz haer herte
ghe steken / en heeft de kroone der martelie ontfanghen.
Den Heere heeft hare doodt ghelozoken teghen haren
vervolgher : want op seben daghen tydts is hy van de
wormen op-geeten / ende soo heeft hy seer ellendigh sijn
leven ghe-epndt.

Sp wordt
met een
sweerd
doozsteken.

Wengaende hare suster Anatolia , ter wijlen sy besigh
was met vasten ende bidden / ende haer selven soo oef-
fende in 't overlegghen van goddelijcke saken / dat men
niemandt noch genuchelijcker noch vrylijcker en vout ;
soo is 't gheschiedt / dat den sone van Diodorus / die den
obersten van het landt was / van den dupbel ghequelt
wierdt / ende riep : Vrouw Anatolia, ghy ontsteekt my.
Ende alsoo den vader hem sondt naer den Tempel ende
bosschen der afgoden / is den selven ghekomen ontrent
de plaetse daer Anatolia was / en bzekende de ketenen /
daer hy mede ghebonden was / heeft hy sy-selven ghe-
wozpen vooz de voeten van de heylighe Anatolia,
die biddende was / segghende : Ghy zyt die my met den
vzandt uwer ghebeden soo see vzandt . Maer Anatolia
op hem blasende / heeft den dupbel van hem met een
woozdt upt-gejaeght ; ende heeft hem ghesont naer sijne
ouderz

Anatolia
jaeght den
dupbel upt.

ouders gesonden: de welcke siende hunnē sone soo haest
teghen hunne hope genesen/ zijn soo verblijdt gheweest/
dat sy met seer veel goedts by de Maghet zijn ghegaen/
haer het selve tot een tecken van danckbaerhepdt wil-
lende gheben. Maer de Maghet/hunnen goeden wille
waernemende/ heeft het gelt doen deplen onder d'arme
Christenen / ende heeft d'ouders vermaent tot het Chri-
sten gheloove. Hier door is dese Maghet geheel het landt
door vermaert gheweest; soo dat daer veel met verschep-
de siekten overballen / van de dupbelen ghequelt/ende
die van de medechinen verlaten waren/tot haer quamē/
ende ghesondt ende vertroost na hups ghetrocken zijn.

Ende alsoo de Priesters van de afgoden dit seer qua-
lijck namen / hebben sy den Keysar Decius aengheghe-
ven/dat hy haer als eene verderffenisse der afgoden sou-
de doen dooden. Dit wierdt terstondt Faustiniāno be-
volen; die Anatolia hebbende doen leyden naer de stadt
Toza/haer daer dede geesselen/in de palepe hanghen/en
met sackelen byanden. Maer alsoo de Maghet dese toz-
menten verachte; ende seyde tot den Rechter/dat hy
eeuwelijck verdoemt soude zijn/het en ware hy hem be-
terde; heeft hy ontboden den tooveraer oft serpenten-
temmer Audax; hem belovende veel ghiften/ indien hy
Anatolia konde van de serpentes doen verblindē. Waer-
om Audax een serpent by de Maghet in een kamer heeft
doen sluyten: de welcke geheel den nacht by 't selve ghe-
sloten zijnde/ heeft dat soo met hare ghebeden ende lof-
sanghen ghetemt/dat het scheen seer tam te wesen. Au-
dax willende 'smorghens in de kamer komen / is alsoo
van 't serpent omringelt gheweest/ dat het hem verslon-
den soude hebben / en hadde Anatolia 't selve met hare
handt niet af genomen/en bevolen/dat 't na sijne plaet-
se soude vertrecken; 't welck 't selve terstont met groote
saechtmoedicheyt ghedaen heeft. Audax dit siende/ heeft
Christum terstondt beleden.

Maer Faustinianus vernemende / dat Audax Chri-
sten gheworden was / is seer verstoort gheweest; ende
heeft den selven doen vanghen ende onthoofden/ na dat
hy door de neerstigheyt van Anatolia gedoopt was. En
de H. Maghet streckende hare handen in 't ghebedt/ is
van hare rechte sijde soo doorsteken / dat den sieke tot
de slincke sijde toe quam / en is alsoo door een glorieus
martelie tot Christum gherepft.

Sp gheneest
veel siecken.

Sp wordt
seer ghepys
nigt.

En serpent
en hindert
haer niet.

Den toobes
naer ghe-
looft / ende
wordt ont-
hoofst.

Anatolia
wordt
doorsteken.

HET